

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את שמחתך פרק יט' העליצות מכח התנועה

כשהקב"ה הוציא את בני ישראל ממצרים, אומר הקב"ה למשה, (שמות ג, יד) שיאמר לבני ישראל ששמו הוא אהיה אשר אהיה, ופרשו חז"ל (ברכות ט, ב) אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור להם לישראל אני הייתי עמכם בשעבוד זה ואני אהיה עמכם בשעבוד מלכות, ולכאורה הרי דיה לצרה בשעתה, כמו ששאל משה רבינו, אם כן למה הקב"ה אמר הפוך. אלא זה בא לומר ששני הצדדים אמת, וודאי שבאבחנה מסוימת בנפש דיה לצרה בשעתה, ועכשיו הם נגאלים. אבל באבחנה מסוימת בנפש, כשאתה רואה עכשיו שעתידיים לגאול אותך, מה תדע כבר עכשיו, גם הגלות הבאה תבוא. למה צריך לומר את זה כבר עתה, כי אם הוא לא יאמר את זה, אין כלים אחרי זה לקבל את התהליכים שיבואו. אם אני לא רואה את האהיה אשר אהיה, מה שיהיה עימכם בגלות זו, יהיה עימכם גם בגלויות אחרות, אז הנפש לא תוכל להתמודד עם העתיד לבוא. הנפש יכולה לעתיד לבוא להתמודד, רק אם הוא רואה הדברים שהוא כבר מונח בתוכם עכשיו בעת נקודת הגאולה, בזמן של עליה.

זה נקרא שמחה בבחינת גילה, בבחינת עלץ שנתבאר בארוכה. הוא רואה את הגילה ואז הוא רואה את מקום הגילה, ומקום הגלות, יש לו את הכובד לצאת מכאן, אבל כל יציאה של הכובד הוא לא מתחיל מנקודת היציאה, אלא איפה הוא התחיל, בזמן הגילה עצמו. ואז הכובד נותן לו את הדבר, שהוא עוזב את הדבר בהדרגה, הסדר של הדברים הולכים בזה אחר

שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד תל אביב תשס"ח

נחזור אם כן לענייננו בנמשל. רמ"ח אברים ושס"ה גידים שיש לאדם, יש לו אותם פיזית גופנית, זה ציור מעין הציור העמוק של הנשמה, בעומק הנשמה פנימה יש בכוח את כל האברים כולם. אלא שאם האדם לא מקיים מצוה הוא לא מוציא את הדבר לפועל, או רח"ל הייתה לו מצוה והוא כיבה אותה בבחינת עבירה מכבה מצוה אז הוא איבד את אותו אבר. כאשר אנחנו ממרקים אותו, או שיש את אותו אבר ואנחנו ממרקים את אותו אבר, או שאנחנו ממרקים את החסימה שמנעה את ההתפשטות של אותו אבר. ואם מרקנו את אותה חסימה ממילא האבר היה יכול לצמוח. אילו היה חסר בו אבר בשורש לגמרי, לא היה עוזר שום מרוק, לא נברא שם יש מאין, מה שיש זה מה שנשאר. אבל מכיוון שהדבר קיים בכוח בתוך נפש האדם, אם הוא קיים בכוח בתוך נפש האדם אנחנו רק צריכים להוציא אותו מהכוח לפועל. כאשר אנחנו מוציאים את החסימה הדבר יוצא מהכוח לפועל.

אם כן הגיהנום בכללות יש בו שני סוגי מירוקים, או שהוא ממרק לכלוכים, או שהוא ממרק חסימות. חסימה, כלומר שלא נתנה לדבר להתפשט. בעומק לכן ישנה אבחנה של גיהנום בבחינת אש, שזה של חום, ישנה אבחנה של גיהנום בבחינת שלג שזה של קור, לא ניכנס לזה כרגע.

לענייננו, אדם שקרא קריאת שמע ודקדק באותיותיה של קריאת שמע, הדקדוק של קריאת שמע הוא בעצם מעמיד את האברים במקומם, אלא שרח"ל אדם קורא קריאת שמע ודקדק באותיותיה אבל לאחר שגמר קריאת שמע הוא עושה עבירה או שהוא לא מקיים מצוה, וכי קריאת שמע שהוא קרא תעקור לו את העבירות שהוא עשה ותשלים לו את כל המצוות שהוא לא עשה?? כולנו מבינים שלא. אדם לא יכול לקרוא קריאת שמע, פעמיים ביום אומרים באהבה "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" ולאחר מכן לעשות כל מה שלבו חפץ.

לכן אם הוא עבר עבירה או לא קיים מצוה, על אף שהוא עבר עבירה ולא קיים מצוה קריאת שמע אבל עזרת לו משהו. מה היא עזרת לו, היא מצננת לו את הגיהנום, היא לא מוציאה ואתו לגמרי מן הגיהנום, כי סוף כל סוף הוא עבר עבירה או לא קיים מצוה, היא מצננת לו את הגיהנום כלומר על ידי שהוא דקדק באותיות של קריאת שמע שיש בהם רמ"ח תיבות כנגד רמ"ח אברי האדם, בדקדוק באותיות הללו זהו דקדוק שמעמיד את האבר ועוזר לו להתפתח. אלא שאולי ישנם עדיין חסימות ממקום אחר. אבל איזשהו סוג של התפתחות היא נותנת לו. על אף שישנה עדיין איזשהו דבר שמעכב מההתפתחות כאילו לא הייתה שום סיבה שמעכבת שהרי הוא היה יוצא לגמרי מהגיהנום, עם כל זאת הוא קרא קריאת שמע ודקדק באותיות של קריאת שמע, האותיות הללו שהוא דקדק בהן הן נתנו לו תוספת לאברים.

משל למה הדבר דומה, אדם לקח ויטמין תקופה מסוימת בחיים, לאחר מכן הוא הפסיק. זה עזר לו? כן. זה לגמרי עזר לו? לא, כי לאחמ"כ הוא הפסיק. קרא ודקדק באותיותיה הוא דקדק באותיות והוא בנה את הרמ"ח אברים שבתוכו, רק שהוא לא עשה את זה בשלימות כי לאחר מכן הוא עבר עבירות. אבל עצם קריאתו את קריאת

שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד תל אביב תשס"ח

שמע בדקדוק אותיותיה בזה הוא העמיד את הקריאה בזה שהוא קרא נכון הוא הת-חיל לבנות את האברים במידת מה.

נסה להתבונן בזה מעט יותר עמוק. הוא קרא ודקדק באותיות. כמו שאמרנו בקריאת שמע ישנם רמ"ח תיבות. השורש של כל קריאת שמע כולו הוא הפסוק "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", זה עיקר קריאת שמע מן התורה. פסוק נוסף שהוא שורשי "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". מה שהזכרנו המקור של זה ביעקב אבינו שהבנים שלו אמרו "שמע ישראל ה' ... ה' אחד" ויעקב אבינו אמר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". כמה אותיות יש בפסוק "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד"? זה שש תיבות וכ"ה אותיות. כמה אותיות יש ב"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"? עשרים וארבע. קריאת שמע "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" ישנם כ"ה תיבות, ב"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ישנם עשרים וארבע תיבות.

אנחנו אומרים מדינה פעמיים קריאת שמע, אומרים פעמיים באהבה "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", אומר הזוהר הקדוש אם כן יש לאדם חמישים תיבות של קריאת שמע ביום. זוהי בחינה אחת. בחינה שניה, אם נצרף את ה"שמע ישראל" עם ה"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" כמו שהיה אצל יעקב אבינו ובניו, הגענו לארבעים ותשע.

אם כן ישנה אבחנה אחת בשורש של קריאת שמע שהיא בבחינת חמישים, "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" כ"ה תיבות פעמיים באהבה שאנחנו אומרים את זה אלו חמישים תיבות. אבחנה השנייה של צירוף, אנחנו מצרפים את ה"שמע ישראל" עם ה"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ס"ה מ"ט תיבות.

מה אלה האבחנות של המ"ט תיבות ואבחנה של נ' אותיות. כידוע דברי חז"ל הקדושים נ' שערי בינה נבראו בעולם, כולם נתנו למשה חסר אחת. משה רבנו קיבל את הארבעים ותשע ולא את החמישים. ישנם גם חמישים שמבארים את דברי חז"ל אחרת שהוא קיבל גם את החמישים, אבל בכללות בפשטות לשון דברי חז"ל נ' שערי בינה נבראו בעולם מ"ט נתנו

למשה החמישים לא ניתן לו.

עכשיו אנחנו כבר מבינים ראשית כל איפה יש שורש של חמישים ואיפה יש שורש של ארבעים ותשע. בבריאה יש חמישים שערי בינה, כמה נתנו לנו, ארבעים ותשע. השלימות כמובן זה חמישים. ה"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" בצירוף של "שמע ישראל" כמו שאמרנו הוא ארבעים ותשע. נ' שערי בינה זהו בחינה של פעמיים באהבה שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד כ"ה אותיות פעמיים זה נ'.

מהו עומק האבחנה שבזה. ישנם שלושה שלבים בקריאת שמע, שלב ראשון זה "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", זה אבחנה של נ' שערי בינה נתנו בעולם. אבחנה שניה היא הפסוק של "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ביחד עם "שמע ישראל" הוא ארבעים ותשע. זה מה שמושג לנו מ"ט שערי בינה הוא השיג.

האבחנה השלישית היא רמ"ח תיבות שבכל קריאת שמע שעל זה דברנו בתחלה. אם כן שלושה אבחנות בקריאת שמע. אבחנה ראשונה "שמע ישראל" שהוא בבחינת נ' אותיות. אבחנה השנייה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד עם "שמע ישראל" שהוא מ"ט תיבות. ואבחנה השלישית היא רמ"ח תיבות רמ"ח אברי האדם.

מהי ההדרגה הזו מהו המהלך. "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" זה בא לגלות את האחדות המוחלטת שלמעלה מתפיסת הנבראים. יש לנו תפיסה באחד מוחלט? לא. יש לנו אמונה בזה. אבל תפיסה בזה אין לנו, זה נקרא בלשון רבותינו מוזכר הרבה בכתבי חב"ד "יחודא עילאה" זהו הייחוד העליון זה ייחוד שלמעלה מתפיסתנו, אין לנו תפיסה באחד מוחלט. האחד שאנחנו מכירים זה "יעזוב איש את אביו ואת אימו ודבק באשתו והיו לבשר אחד", אבל זה אחד שבא מריבוי של שניים. אחד מוחלט כאחד מוחלט אין לנו תפיסה בו. לכן זה בבחינת נ', פעמיים שמע ישראל שאנחנו אומרים באהבה הוא בבחינת נ' שערי בינה, זה השער החמישים. שער החמישים הוא השער שנקרא "ה' אחד", זהו שער שלא מושג לנו. לעתיד לבוא "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", אז יתגלה

לנו ההשגה של ה' אחד. היום אנחנו מאמינים שזה ככה אבל תפיסה בזה.

לכן הפסוק הראשון שהוא "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", ה"אחד" הזה הוא בבחינת נ' שערי בינה שער הנ' לכן אלו נ' אותיות זוהי תפיסה של אחדות שלמעלה מהשגתנו שיהיה לעתיד לבוא.

"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" שנקרא יחודא תתאה ייחוד תחתון, ייחוד מושג הוא ייחוד של תוך הנבראים, זה כבר ייחוד בבחינת המ"ט שמשה רבנו השיג, נ' שערי בינה נבראו בעולם כולם נתנו למשה חוץ מאחד, אז כמה ניתן למשה? ארבעים עים ותשע. זה הארבעים ותשע של קריאת שמע "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" בצירוף של ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. הצירוף של קריאת שמע שהוא מתלבש ב"ברוך שם כבוד מלכותו", "ברוך שם כבוד מלכותו" - היכן זה כבוד מלכותו, באחד המוחלט? בוודאי שלא, זהו בעולמות. "ברוך שם כבוד מלכותו" היכן שמתגלה מלכותו שם כבודו, ואיפה זה, בעולמות - לעולם ועד. זהו גילוי של ייחוד שכבר מתגלה האחדות של הבורא בתוך השגת הנבראים, זהו בבחינת המ"ט פנים שהשיג אותם משה. הוא השיג אותם אבל בבחינה של אחדות לא חס ושלוש בבחינה של פרוד. זו אחדות שמתגלה בבחינה של מ"ט.

את אותה אחדות אנחנו צריכים לגלות בקומת האדם שבתוכנו, זהו השלב השלישי בקריאת שמע שהוא רמ"ח תיבות שיש בקריאת שמע שהם בבחינת רמ"ח אברים. השלב הראשון הוא "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד" זה אחדות מוחלטת של הבורא עולם, ה' אחד, זה למעלה מתפסינו זה משער הנ'. שלב למטה מכך הוא צירוף של "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" אז זה כבר אחדות שמתגלה אלינו. השלב השלישי זהו האחדות שמתגלה בנו, זה רמ"ח אברי האדם שזה קומת האדם שנברא ברמ"ח אברים, זה לא ביחס אליו יתברך זה ביחס לאחדות שנמצאת בתוכו יתברך.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מ השיעור טעמי המצוות 008 שמע ישראל. תל אביב תשס"ח (פורסם לראשונה)

למקום האחדות שהוא מקום הגילוי, וכן על זה הדרך.

הדוגמא הברורה לכך: שלשה רגלים זמן שמחתנו, זכר ליציאת מצרים, יצאנו ממקום של הסתר למקום של גילוי, זוהי השמחה. כאשר אני נמצא במקום הגלוי אני שמח. כאשר אני נמצא במקום הגלוי, אצל, יש לי שמחה, אני לא רוצה לצאת משם. אני לא רוצה לצאת משם מחמת שאני נמצא על הצ', אני לא נמצא בצל, אלא אני נמצא במל.

זהו מה שנאמר בחז"ל (שיר השירים רבה א, ב) והיו הדברים שמחים ומאירים כנתינתם מסיני, מה כוונת הדברים, שמחתם שהיה שם גילוי של ההארה הברורה, עולם ברור ראיתי שזה ההארה, זה נקרא שמחיים ומאירים כנתינתם מסיני, הדבר הוא ברור. אין שם הסתר, כיסוי, העלם. אלא מונח שם המציאות שנקרא גילוי.

כל שמחה הגדרתה היא, אור. איפה היה המקום השמח ביותר, בבית המקדש משוש כל הארץ (תהלים מח, ג), בשמחת בית השואבה, דמי שלא ראה שמחה זו לא ראה שמחה מימיו (סוכה נא, א). מה היה כל עינינה של שמחת בית השואבה, אור. כמו שנאמר (משלי יג, ט) אור צדיקים ישמח, וכן על זה הדרך. כל שמחה מכריחה שיהא ביסודה מציאות שנקראת הארה. השמחה השלימה היא מונחת בעצם המקום הפנימי שכולו אור, זה נקרא אור ההוויה, שעל זה נאמר (תהלים צז, יב) שמחו צדיקים בה'.

השמחה היא בעצם המקום שנקראת מל, ביציאה מהמקום שנקרא צל. זה נקרא שמחה. כאשר האדם נמצא באותו מקום שמקומו הוא הארה, הוא שמח. זה בית המקדש כמו שאומרת הגמרא (בבא בתרא ד, א), היא נקראת עינו של עולם, ונקראת אורו של עולם. ועל זה נאמר (במדבר רבה כא, כא) לא לן אדם בירושלים ועבירה בידו, כי אין שם לן, של צל, שזה זמן הסתר אלא מקום הגילוי, וכן על זה הדרך. שמה מונחת השמחה.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

הבריאה נאמר שהאדם נברא בצלם. וכמו שהוזכר בהתחלת נפש החיים בהגהה, הצלם זה הצורה הפנימית של האדם, שבו האדם נברא.

המילה צלם מתחלקת לשני תיבות - היא מתחלקת למילה שנקראת מהסוף להתחלה מל, והיא מתחלקת למילה של צל. אלו הם שתי מילים שמהם מורכב הצלם של האדם, צל, מל. ואלו הם שתי אבחנות הפוכות מהדדי. האדם נברא מאבחנה של מקום שנברא בו הסתר, שזה הצל, כביכול הוא נברא מהצל של הבורא יתברך שמו, זה נקרא בצלמנו. לא מעצם ההארה. אלא מהרשימו של הצל. אך הוא נברא גם ממקום של גילוי משורש מל, כאשר האדם מל כלומר הוא מסיר את מה שמכסה, הערלה מכסה וחופה על האיבר, פורע ומל הרי שהוא מגלה, מל את הדבר, מגלה את הדבר. כלומר בכל מעמקי נפש האדם יש שתי כוחות, יש כוח של גילוי, ויש כוח של הסתר.

שורש הצלם נקרא צל ומל, ההסתר הוא בצל, המל הוא בגילוי. העולם הוא העלם, אבל מה התיקון שלו, על מ', הוא צריך לעלות למ'. שזה המל. המציאות הוא שכל שאיפת האדם בעומקה, היא לצאת ממקום הסתר למקום הגילוי. זה פנימיות נפש האדם. היא רוצה לצאת ממקום הסתר למקום הגילוי. כאשר היא הגיעה למקום הגילוי זה נקרא מל. כאשר האדם נמצא במקום של הגילוי, זה נקרא (תהלים צז, יב) שמחו צדיקים בה'. השמחה נובעת מההתחברות למקום הגלוי.

מצד כך אחד מהלשונות של השמחה נקרא בשם גילה, שענינו הוא גל-ה, זה לא עיקר סוגיתנו עכשיו, אבל כל גילה עניינו כי השמחה באה מהמקום של ההתגלות, ולא מהמקום של העלם וההסתר.

גם הלשון שנקרא חדוה, זה מלשון אחד, כל חדוה הוא האחד. האבחנה שבדבר, כאשר נברא האדם נאמר, (בראשית ב, כא) ויפל ה' אלוקים תרדמה על האדם וישן, אז נעשה הסתר כי הוא ישן, לילה כביכול, הסתר של שינה, ואז זה נלקח ממנו. החדווה באה ומחזירה אותם לאחד,

זה, אבל הנקודה הראשונה כבר הייתה מונחת בתחילתה, והיא לא נמצאת רק לאחר מכן, שאז הנפש לא נסבלת.

וביתר ביאור, הנפש מתנועעת בין שמחה לעצבות, וחוזרת חלילה עצבות לשמחה. ועוד פעם חוזר חלילה משמחה לעצבות. חייב להיות שיהיה גשר בין השמחה לעצבות. אי אפשר לחיות מהלך של יציאה מעצבות בלי גילוי של שמחה, כי החיים בנויים באופן כזה שיש גם יציאה משמחה, וכניסה לעצבות. חייב להיות שהאדם בונה גשר בין המציאות שנקראת שמחה, למציאות שנקראת עצבות. מחד הוא בונה כמובן תהליך של חיים לצאת מעצבות, ולהיכנס לשמחה בכל החלקים של השמחה שנתבארו בארוכה. אבל מאידך הוא גם חייב לבנות גשר של המעבר שבהכרח בא מהשמחה לעצבות. וכפי שנתבאר כאן בארוכה.

נסכם את הדברים. העלץ בעומק יש לו שתי פנים, העצל שיוצר עלץ, אין הכי נמי שיש כאן גם יציאה, אבל היציאה נעשית בהדרגה. זה תיקון אחד לעצבות, כלומר עצם כך שהכובד מוציא אותו בהדרגה, ולא מוציא אותו בבת אחת זה כבר נקודת תיקון לעצבות. אבל התיקון היותר פנימי לעצבות, הוא מה שמעיקרא בזמן החיבור עצמו, הוא כבר מכיר את נקודת הגלות. כשבכל נקודה יהיה את שני החלקים שנתבארו השתא בארוכה, יהיה את החלק של העלץ, שיוצר עצבות ויציאה בהדרגה. ויהיה את החלק של זמן הגילה, אני גם רואה את הגלות, אז המעבר לנקודת השפל יעשה בצורה בריאה ונכונה. אז השמחה והעצבות בעומק הפנימי של הנפש, יהיו רצוא ושוב באופן שהנפש יכולה לעכל שהיא יכולה להיבנות בצורה שלימה.

היציאה מצל העלם

עומק הדברים שנתבארו שורשם באופן בריאת האדם, האדם נברא כלשון הפסוק (בראשית א, כו) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, לאחר מכן נאמר במפורש במקרא (שם כז) ויברא את האדם בצלמו, בצלם אלוקים עשה את האדם. דהיינו ביסוד

פתיחה כללי לימוד האגדתא

יסוד שלישי: 'מדרגות'

יסוד רביעי: 'עשרה מאמרות'

כל דבר בבריאה בנוי באופן של הדרגה. כך חקקה חכמתו ית"ש, שמציאות הבריאה תבוא באופן של הדרגה. 'הדרגה' זה לא רק ביחס של שורש וענף, אלא זה יחס של מדרגות, דוגמא בעלמא: עשרה קדושות ירושלים ארץ ישראל, עשרה קדושות שיש, זה 'מדרגות' של קדושה, כמובן שעד"כ כל מדרגה תחתונה, היא יונקת מהמדרגה שקדמה לה. אבל, סדר הבריאה בנוי באופן של 'דרגות' - 'מדרגות'. דוגמאות בעלמא: יש לנו ג' אבות, אברהם יצחק ויעקב. הסדר הפשוט: הראשון זה אברהם, השני זה יצחק, השלישי זה יעקב. אבל חז"ל מלמדים אותנו, שיעקב נקרא "בחיור שבאבות"¹.

אז אם באנו לסדר באופן של ענף ושורש כפשוטו: יעקב, יצחק, אברהם. זה צורה של מתתא לעילא, של הענף מול מציאות השורש. אבל אם באנו לסדר סדר של 'מדרגות', יעקב שנקרא בלשון חז"ל שהוזכר "בכיר שבאבות" הרי שסדר המדרגות הוא שונה.

ניתן דוגמא נוספת: יש מדרגות מצד יחס של סדר הדורות: אדה"ר, הבל, [בדברי חז"ל זה נקרא 'שת', כי הבל לא נתקיים], וכן ע"ז הדרך. אבל, בכללות ממש זה נקרא 'ירידת הדורות', יש מדרגות.

נקח את הדוגמא השורשית המתהפכת: דוד מלכא משיחא, מצד סדר המדרגות, הוא הרבה הרבה אחרי אדה"ר, הרבה אחרי האבות, אחרי משה, אחרי אהרן, אחרי יוסף, כל הז' רועים, דוד הוא אחרון. אבל כמו שדורשת הגמ' הרי במו"ק בט"ז, הוא נקרא "ראש השלישים", ראש לג' אבות, הרי שישנה הבחנה כפשוטו שדוד הוא ה'שביעי', מצד סדר השבעה רועים. [יוסף - לאחר משה ואהרן, לפני, שני פנים כמו שנהוג בכנסת ישראל לומר בסוכות], אבל דוד נמצא אחרון, אבל בסדר המדרגות יש פנים שהוא אחרון, ויש פנים של "אבן מאסו הבנים - היתה לראש פינה", הוא נמצא למעלה.

ולכן היחס של ענף ושורש, הוא יחס אחד, והיחס של המדרגות, הוא יחס שונה. עוד פעם, נחזור ונחדד: כל תפיסת האגדה היא בנויה באופן של 'אחדות'. יש כאן כמה וכמה פנים, איך מגלים את צורת ה'אחדות' שבדבר. יש אחדות שהוזכר בכללות - 'פירוד' מול זה מציאות של 'אחדות', וצורת האחדות אופן הראשון שהוזכר זה שורש וענפים, וצורת האחדות נוספת שהוזכר השתא, הוא באופן של 'מדרגות', בפנים הללו שבדבר, אז האדם 'מדרג' את הבריאה, בסדר צורתה.

במאמר המוסגר, זה נקודה דקה יותר באופן של מדרגות, יש דברים שבסדר אחד הם במדרגה אחת, ובסדר אחר הם יהיו במדרגה שונה. לדוגמא למשל שהוזכר מקודם, "אברהם יצחק ויעקב", זה יותר מסודר, "יוסף משה ואהרן", או "משה אהרן ויוסף", יש לנו ב' סדרים איך מסדרים את המדרגות. ולכן - צורת הלימוד של האגדה היא ה'אחדות', וא' מהאחדויות היא בתפיסת ה'מדרגות' של הבריאה. למדרגות האלה, יש כמה וכמה סדרים. מה הם? זה עומק החכמה.

הבריאה נבראה כולה בעשרה מאמרות "בעשרה מאמרות נברא העולם"², וכל דבר שדבר שאנחנו מתייחסים אליו, צריך לראות איפה השורש שלו בעשרה מאמרות, שבהם נברא העולם.

יש יחס שצריך לבדוק באיזה שורש של איזה יום במעשה בראשית הוא נמצא, זה יחס נוסף. אבל יחס שורשי, הוא מה שהוזכר השתא: כל דבר ודבר בבריאה הוא נברא בעשרה מאמרות, שהשורש שלהם בעשרת הדיברות [וביותר עומק, א"כ].

בכל דבר ודבר שנמצא בבריאה צריך לראות את שורשו במעשה בראשית שבו, בעשרה מאמרות. מצד כך יש כאן תפיסה עמוקה מאד, כשאדם מגיע למבט שהוזכר השתא, הוא בעצם לא רואה בבריאה רק עשרה דברים - "עשרה מאמרות", וכל הענפים שיש, כל הפרטים שיש "המון בריות לאין תכלית", הוא משייך כל דבר לאותו מציאות של עשרה מאמרות. ואז כל החכמה כולה מתקבצת לאחד, [ה'עשרה' עצמן, אז במאמר אחד יכול להיבראות', ויכול לחזור לאחד, שזה דק].

אבל כשתופסים תפיסה של בריאה "בעשרה מאמרות נברא העולם", ומשייכים כל דבר לעשרה מאמרות, [איך לשייך, כמובן צריכים רוחב של חכמה]. אבל כשמחברים כל דבר לעשרה מאמרות שבהם נברא העולם, אז האדם חי עם עולם מאד מאד שורשי, שיש בו רק עשרה דברים, וכל הענפים כמו שהוזכר, מתחברים לאותו מציאות של עשרה, זה עומק נורא באחדות שבאגדה. האגדה אוגדת כל דבר. [ישנה הבחנה שאוגדת אותו לשבעה ימים, על דרך רמז, אגדה א' - ג, זה הג' - ד' השבעה ימים של מעשה בראשית, ההרחבה יותר כמו שהוזכר זה מתחלק לעשרה מאמרות].

עוד פעם איך לחבר כל דבר לעשרה מאמרות, צריך רוחב של חכמה. חלק מנקודת הקושי הוא, שיש כמה וכמה שיטות בלשונות חז"ל, מה הם העשרה מאמרות. המחלוקת הפשוטה הראשונה בחז"ל מה המאמר הראשון, אז כפשוטו המאמר הראשון ויאמר אלוקים יהיה אור, אבל דורשת הגמ' בר"ה³ - "בראשית" נמי מאמר, וכן על זה הדרך יש עוד כמה וכמה שיטות בדברי חז"ל איך למנות את ה'מאמרות'. אבל בכל אופן, אחד מצורות היסוד של האחדות שבבריאה, היא לחבר כל דבר ולקשר אותו לעשרה מאמרות שבהם הוא נברא, וזה 'מאגד', 'מצרף', ו'מחבר', את כל הבריאה כולה.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מהשיעור פתיחה כללי לימוד האגדתא מהסדרה אגדות השש באופן של בנין: יסוד שלישי: 'מדרגות'

2 אבות, ה, א.
3 ל"ב ע"א.

1 ב"ר ע"א.

בלבכיפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמון 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבכיפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 • 2>4>12 USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון bilvavi231@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים • הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.502.2567

02.623.0294 • ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 books2270@gmail.com